

JANEZ FERKOLJ

## Zavest usmiljenja v življenju Cerkve

Z zadnjim utripom Jezusovega srca na križu je začelo utripati srce svete Cerkve, Kristusove neveste. Cerkev je rojena iz Kristusove prebodene strani, na njegovi rani je utemeljeno njeno poslanstvo, njen vrhunec in temelj, kar zelo lepo ponazarja podoba Božjega usmiljenja, razodeta sv. Favstini Kowalski. Pred to podobo zremo v dva sijoča žarka, ki predstavljata sv. krst in sv. evharistijo. Božja ljubezen, živeta v Božjem usmiljenju, se najlepše razodeva skozi Kristusovo srce, kar neposredno okušamo iz milosti zakramentov.

Toda ljudstvo je pričakovalo Odrešenika, upalo na njegov prihod. Pričakovalo je usmiljenega Boga; obličje, ki se bo ozrlo na vsakega človeka. Bog je po Devici Mariji postal človek. Izvoljeno ljudstvo je stoletja vzklikalo h Gospodu usmiljenja: »Izkaži mi milost, o Bog, po svoji dobroti, po obilnosti svojega usmiljenja izbriši moje pregrehe! Popolnoma me operi moje krivde, mojega greha me očisti! Očisti me greha s hizopom, da postanem čist, operi me, da postanem bel bolj kot sneg. Skrij svoje obličje pred mojimi grehi, vse moje krivde izbriši« (Ps 51,3.9.11).

Pesimistično gibanje janzenizma je v zgodovino Cerkve po velikem zahodnem razkolu v krščanstvu v začetku 17. stol. vneslo odurno temo in duhovno ohromelost. Ta tema se še danes ni povsem presvetlila, zmaguje pa jo resnica o Božjem usmiljenju. Kornelij Jansen, škof v Utrechtu, in Jean Duvergier de Hauranne sta napravila načrt reforme Cerkve: poskus sprave katoliškega nauka s kalvinizmom, poskus prenovitve Cerkve zunaj Cerkve. Janzenij uči, da je človekova narava zaradi Adamovega padca v greh do korenin pokvarjena. Brez Božje milosti človek v tem stanju ne more storiti ničesar dobrega. V katoliški Cerkvi se je razbohotil

strogi in pesimistični janzenizem: brez milosti Osvoboditelja je grešnik svoboden samo za zlo; brez milosti ne moremo ničesar ljubiti razen v našo pogubo; molitev grešnih ljudi je nov greh ... Janzenizem je bil obsojen sorazmerno hitro, tri leta po objavi, t. j. 1643, kot teološki in pastoralni slog pa ponekod živi še danes in odseva v očitanjih, svarjenju, ostrini, celo v nekaterih pobožnostih in predstavlja pravo nasprotje veselja evangelija, zatekanja in zajemanja iz studencev Božjega usmiljenja.<sup>1</sup> Janzenizem spada med največje zmote znotraj katoliške Cerkve, zoper njo pa je neposredno posegala Božja Previdnost preko različnih razodetij in življenj svetnikov in svetnic. Pravzaprav ni svetnika, ki bi ne imel velike srčne širine, ljubezni do Boga in do bližnjega, kar se najlepše kaže v usmiljenju. Pomislimo na sv. Marjeto Alacoque, po kateri se je v vesoljni Cerkvi in tudi pri nas uveljavilo češčenje Jezusovega Srca s pobožnostjo prvih petkov, ko se naši verniki zbirajo k pobožnostim zadoščevanja in naši duhovniki redno obiskujejo bolne in ostarele ter jim podeljujejo sv. zakramente. Kakšen vir milosti! Pomislimo nato na svetnike, ki so prav tako zaznamovali naš čas: sv. Janez Eudes, sv. Ludvik Grignon Montfortski in končno sv. Favstina Kowalska in sv. Janez Pavel II.! Na Slovenskem ne prezrimo častitljivega Božjega služabnika Friderika Barage, ki je zrastel ob apostolu Dunaja sv. Klemenu Dvořaku. Božje usmiljenje je ponesel med Indijance Velikih jezer v Ameriko in z apostolsko gorečnostjo v divjini tamkajšnjih misijonov neutrudno krščeval, delil zakramente Božjega usmiljenja ter postavljaj književne spomenike tamkajšnjemu jeziku in katoliški veroizpovedi. Prav tako ne smemo pozabiti na Božjega služabnika škofa Antona Vovka, ki si je za škofovsko geslo izbral besede »V Gospoda zaupam«. Božji služabnik prof. dr. Anton Strle je veliko let vsak dan spovedoval v cerkvi pri uršulinkah v Ljubljani. Blaženi mučenec Alojzij Grozde, zavetnik slovenske mladine, je v svojem sonetu *Moj Bog ...* zelo lepo zapel Božjemu usmiljenju z besedami:

Predobri Ti, o Veliki moj Bog!  
Izgubil pravo smer sem sred noči,

zašla mi noga s prave je poti,  
gazeč po blatu blodil sem okrog.

In nisem mogel iz težav, nadlog.  
Kako se rad približal Tebi bi,  
pa bal sem Tvoje se pravičnosti,  
bal jeze Tvoje, nebogljjen otrok.

Zaslišal glas tako sem tavajoč  
in šel za njim čez dole in gore,  
sem našel Te in ves trepetajoč

... pokleknil sem Ti pred noge takrat.  
Ti dvignil si za blagoslov roke  
in rekel ljubeznivo, sladko: »Brat!«<sup>2</sup>

Gospod Bog na janzenizem in njegov nauk odgovarja z naukom svoje usmiljene ljubezni, ki se razodeva in razliva po ljubezni Božjega Sina Jezusa Kristusa do vsakega človeka. Človeštvu je bila odstrta pot k češčenju Jezusovega Srca: zdaj z veseljem zajemamo vodo iz studencev Božjega usmiljenja. Razvile so se številne pobožnosti, verniki so se lahko bolj sproščeno zbirali k zakramentom in jih tudi prejeli. Sv. Janeza Eudesa (+ 1680), uvrščamo med največje zastopnike prenovljene duhovnosti na Francoskem. Zelo je poudarjal, da so vsi kristjani poklicani k svetosti, s tem pa tudi k apostolskemu in karitativnemu delovanju. Njegovo temeljno delo nosi naslov *Jezusovo kraljevanje v nas* in velja za učbenik, ki se ob Marijanskem delu *Čudovito srce Božje Matere* vrača k milemu, a zvestemu, odločnemu in gorečemu značaju katolištva, krščanstva, uglašenega na usmiljenje in dobroto ... Razodetje Božjega usmiljenja doseže vrh pri redovnici poljskega rodu sv. Favstini Kowalski (1905–1938), prvi svetnici tretjega tisočletja:

»Moja hči, vsemu svetu oznanjaj moje nepojmljivo usmiljenje. Želim, da bi bil praznik usmiljenja pribežališče in zavetje vsem, posebej ubogim grešnikom. Na ta dan so odprte globine mojega

usmiljenja; na ljudi, ki se približajo izviru mojega usmiljenja, izlivam célo morje milosti. Kdor pristopi k spovedi in k svetemu obhajilu, prejme popolno odpuščanje krivde in kazni. Ta dan so odprte vse Božje pretočnice, po katerih tečejo milosti; naj se nihče ne boji približati se mi, čeprav bi bili njegovi grehi rdeči kakor škrlat. Moje usmiljenje je tako veliko, da ga v vsej večnosti ne more doumeti noben razum, ne človeški ne angelski. Vse, kar obstaja, je izšlo iz notranjosti mojega usmiljenja. Vsaka duša bo v odnosu do mene vso večnost premišljevala o moji ljubezni in mojem usmiljenju. Praznik usmiljenja je izšel iz moje notranjosti; želim, da bi bilo slovesno praznovanje prvo nedeljo po veliki noči. Človeštvo ne bo okusilo miru, dokler se ne obrne k izviru mojega usmiljenja.«<sup>3</sup>

Eno prvih znamenj takšnega življenja iz usmiljenja in v usmiljenju se kaže v veselju. Najgloblje veselje se v kristjanu rojeva iz izkustva odpuščanja grehov. Odpuščanje grehov je Jezusov velikonočni dar in sad njegove prostovoljne spravne daritve na križu. Po zakramentu sprave duhovno mrtev človek oživi, saj ta zakrament prinaša resnično duhovno vstajenje. Spet je svoboden, spet diha s polnimi pljuči. Notranja osvobojenost mu vrača Boga, ki je njegov mir in njegova sreča. Navsezadnje je bil namen Jezusovega prihoda na svet prav to, da poišče izgubljene grešnike, jim vrne dostojanstvo in srečo Božjih otrok ter jih spet pripelje domov, v Očetov dom, v polnost veselja.<sup>4</sup>

Pot usmiljenega Boga k tavajočemu in po živi vodi usmiljenja koprnečemu človeku se razprostira skozi skrivnost križa. Sv. Janez Pavel II. nas v svojih zapisih ob duhovnih vajah takole povede v globine vere: »Kadar se srečamo s skrivnostjo, moramo pričakovati različne človeške odzive. Zato je treba znati razlikovati skrivnost (to, kar presega naše razumevanje) od težave ali nasprotja. Skrivnost ostaja za pregrado našega razumevanja, ki pa je lahko vseeno usmerjeno k njej. Skrivnost pri izvirnem grehu je in ostaja odnos med svobodno voljo in milostjo, pa tudi odnos med Božjo modrostjo in ljubeznijo do stvarjenja. Pri skrivnosti še bolj jasno vidimo, da je Bog človeku namenil življenje na nadčloveški ravni. To osvetljuje učlovečenje in odrešenje. Življenje je čas, ko se odloča

človekovo zveličanje ali pogubljenje. Vendar pa zaradi različnega deleža milosti, danega človeku, njegove dobre ali slabe volje, razločevanja, jasnosti vesti ..., sodba o njegovi krivdi znova preide v sfero skrivnosti. Zato lahko človeka sodi samo Bog. Vsekakor moramo živeti v strahu Božjem in razvijati tenkočutno vest. Prav tako moramo vedno imeti pred očmi Božjo postavo, zapovedi in skrivnost opravičenja v Kristusu.<sup>5</sup> Sveti oče Janez Pavel II. je odpustil svojemu atentatorju Aliju Ađci in ga obiskal v zaporu.

Joseph Ratzinger – Benedikt XVI. nas v svojem velikem delu *Uvod v krščanstvo* pouči o pomenu svetega križa. Križ se v Novi zavezi prvenstveno javlja kot gibanje od zgoraj navzdol. To ni pravno dejanje, ki bi ga človeštvo ponudilo razsrjenemu Bogu, temveč izraz tiste nespametne Božje ljubezni, ki se razdaja do najglobljega ponižanja, da bi tako rešila človeka; križ je Božji prihod k nam, ne narobe. S tem preobratom v ideji zadoščenja, torej v osi religioznosti sploh, dobiva v krščanstvu tudi bogočastje, dobiva celotna eksistenca novo smer. V krščanstvu češčenje Boga v prvi vrsti izraža hvaležnost za vse odrešenijske dobrine, ki jih je človek prejel od Boga. Bistvena oblika krščanskega bogočastja se zato po pravici imenuje evharistija – zahvaljevanje. V tem bogočastju ljudje ne prinašajo Bogu človeških storitev; bistvo tega bogočastja je marveč v tem, da se človek da obdarovati; Boga ne poveličujemo s tem, da mu dajemo nekaj, kar je domnevno lastno nam – kakor da to ne bi bilo že vedno njegovo! – marveč s tem, da mu dovolimo, da nas on obdaruje s svojimi darovi ter ga s tem priznamo za edinega Gospoda. Častimo ga, če se osvobodimo fikcije, kakor da bi mogli pred njim nastopiti kot samostojni poslovni partnerji, ko vendar v resnici moremo obstajati samo v njem in iz njegovega. Krščanska daritev ni v tem, da Bogu damo nekaj, česar bi Bog brez nas ne imel, marveč v tem, da v celoti postanemo sprejemajoča bitja, v tem, da se mu povsem predamo. Prepustiti se Božjemu delovanju – to je krščanska daritev.<sup>6</sup> Ponižnega papeža Benedikta XVI. poznamo tudi po odpuščanju svojemu majordomu Paolu Gabriele zaradi kraje zaupnih dokumentov.

Jezus med govorom na gori izpove aksiome hoje za njim in vso značajsko lepoto in posebnost krščanstva. Charles Péguy, pesnik

upanja, se takole izrazi: »Govor na gori je kakor nastopni govor nebeškega kraljestva. Vse Jezusove besede so besede razodetja. Oznanjajo odpuščanje, dokazujejo Božje usmiljenje. V nebesih Bogu prepevata dva zbora, (kakor v cerkvi), zbor pravičnih in zbor grešnikov, se pravi tistih, nad katerimi so že skoraj obupali:

Da bi se pravičnost korak za korakom umikala  
pred usmiljenjem.  
In bi se približevalo usmiljenje.  
In bi usmiljenje zmagalo.  
Kajti, če bi bila le pravičnost  
in se usmiljenje ne bi vmešalo zraven,  
kdo bi bil rešen.

V priliki o izgubljenem sinu smo videli, kako je Božji sin razodel skrivnost Božje sodbe. Razodel jim je molitev, ki je iz njih naredila Božje otroke v Sinu. S tem razodetjem, z darom molitve, s svojo smrtjo na križu je Sin za vedno zvezal Očetovo roko za pravičnost in jo razvezal za usmiljenje.<sup>7</sup>

Božja milost je hkrati naloga za držo človeškega značaja. »Ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni« (Gal 2,20). Sv. Janez Zlatousti nas opozarja, da ni ničesar bolj hladnega kot kristjan, ki si ne prizadeva reševati druge. Vsakdo je lahko koristen svojemu bližnjemu. »Ali ne vidite, kako so drevesa brez sadov močna, lepa, košata, gladka in visoka? Toda v raju bi imeli rajši granatovce in oljke polne sadežev. Prva so za videz in njihova uporabnost je neznatna. To so tisti, ki vidijo le lastno korist. Kakor tisti, ki je zakopal talent (Mt 25,18): njegovemu življenju ni bilo kaj očitati, bližnjemu pa ni prav nič koristil. Kako je lahko tak človek kristjan? Če kvas ne vzhaja testa (1 Kor 5,6), je res še kvas? Če dišava ne daje bližnjim nobenega vonja, jo še lahko tako imenujemo? Kakor v naravi ni protislovij, tako tudi v veri ne. In lažje je soncu ne dajati toplote in svetiti, kakor resničnemu kristjanu, da ne bi izžareval svoje vernosti.«<sup>8</sup>

Pri Tomažu Kempčanu pa je vodilo Hoje za Kristusom: »Če hočeš kaj napredovati, se ohrani v strahu Božjem; ne bodi preveč

svoboden, ampak imej na vajetih svoje čute in se ne vdajaj nepriernemu veselju (prim. Prg 23,17). Blagor tistemu, ki se more znebiti vseh ovir raztresenosti in se zediniti v svetem kesanju! Blagor tistemu, ki se odpove vsemu, kar bi moglo omadeževati ali obtežiti vest! Vztrajno se bojuj: navada premaga navado! Da nimamo Božje tolažbe, smo sami krivi, ker si ne prizadevamo za srčno kesanje in se ne odpovemo popolnoma praznim in zunanjim tolažbam. Ko bi večkrat premišljeval o svoji smrti kakor o dolgem življenju, bi se brez dvoma večkrat poboljšal. Prosi torej ponižno Gospoda, da ti da duha kesanja, in reci s prerokom: Hrani me, Gospod, s kruhom solza in napajaj me z obilnimi solzami« (Ps 79,6).<sup>9</sup>

V času nepredirne duhovne teme v življenju bl. Matere Terezije, ko se je kljub temu njena molitev izkazala za učinkovito in je dosegla veliko milosti za druge, neko pismo razodeva enega od načinov, kako je molila: »Pogosto med adoracijo – prihajajo predme obrazi ljudi, ki sem jih srečala, in priporočam jih Jezusu. – Storite to zame kakor jaz za vas – spominjajte se mojega obraza pred Jezusom.<sup>10</sup>

Ljubezen je središče pravičnosti oziroma svetosti pred Bogom. Usmiljena in sočutna ljubezen (Mt 5,7): »Bodite usmiljeni, kakor je usmiljen tudi vaš Oče!« (Lk 6,36). Jezus je živa podoba te usmiljene ljubezni. Ljudje sami kličejo k njegovemu usmiljenju: dva slepa človeka iz Jerihe mu kličeta: »Usmili se naju, Gospod, Davidov sin« (Mt 20,30). Prav tako oče božjastnega dečka: »Gospod, usmili se mojega sina!« (Mt 17,15). Odkupljanje je oblika usmiljene in sočutne ljubezni in je čudovito izpostavljeno v priliki o hudobnem (*sine pietate*) služabniku (Mt 18,23 sl.), ki mu je bilo mnogo odpuščeno, sam pa ni mogel odpustiti neznatnega dolga. »Ali nisi bil tudi ti dolžan usmiliti se svojega soslužabnika, kakor sem se jaz usmilil tebe?« (Mt 18,33). Usmiljena ljubezen doseže vrhunec pri poslednji sodbi (Mt 25,31-46), kjer je zapisano, da »karkoli ste storili (ali ne storili) enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste (ali niste) meni storili« (Mt 25,40).<sup>11</sup>

Sv. Edith Stein, spreobrnjenka k Jezusovemu srcu in znanosti križa, mučenka v koncentracijskem taborišču Auschwitz zaradi pravične in usmiljene ljubezni do svoje rodne sestre je zapisala:

»Učenci so potrebovali dolgo časa, preden so vstopili v srce Jezusovega usmiljenja. To je bila težka pot, ki jo je Jezus prehodil z njimi, da so končno razumeli in uresničevali njegovo usmiljenje. Doklej vas bom prenašal?, vpraša Jezus učence (Lk 9,41; Mr 9,19; Mt 17,17). Kako težko je povsem vstopiti v Jezusovo usmiljenje!

Kako krotak in poln ljubezni,  
se budiš v naročju mojem,  
kjer skrito bivaš čisto sam;  
s svojim sladkim dihom,  
polnim sreče in krasot,  
kako nežno razgorevaš me v ljubezni.

Bog se prebujata v duši na mnogotere načine. To je tako vzvišen, močen in veličasten ter tako globoko sladek vzgib, ki ga sproži Beseda v bistvu duše, da se duši zdi, kot da bi se iztresle vse vonjave, dišeče začimbe in cvetlice tega sveta ... Kajti čeprav se Bog dejansko ne giblje, se duši vseeno zdi, da se dejansko giblje; ker jo je namreč Bog predrugačil in spravil v gibanje, da bi zaznala tisto nadnaravno pojavnost, se ji razodeva tisto Božje življenje ter bit in skladnost celotnega stvarstva v njem s svojimi premiki v Bogu v povsem novi luči. Duša se prebujata iz spanja naravnega zrenja k nadnaravnemu.<sup>12</sup> S sv. Edith Stein strmimo v globino Božjega usmiljenja tudi skozi sledeče misli: »Svet je v plamenih in ogenj lahko zajame tudi našo hišo. Toda nad vsemi plameni se dviga križ, ki ga ne more nič použiti. Križ je pot zemlje k nebesom. Kdor ga objame v veri, ljubezni in upanju, ga odvede v naročje Svete Trojice. Iz Jezusovega prebodenega srca vre Odrešenikova kri, ki gasi peklenke plamene. Bi bil rad angel tolažbe? Povzdigni svoje oči h Križanemu. Oškropljen z njegovo krvjo boš kakor on tudi ti lahko povsod navzoč, navzoč v moči križa. Samo Jezus Kristus ima besede večnega življenja.«<sup>13</sup>

Kako se verno srce obrne in spreobrne k Božjemu usmiljenju, lahko občudujemo tudi pri bl. Newmanu: »Jezus, usmili se nas: zaradi tvojega pričevanja za cestinarja, ki se je skesano trkal na



prsi; zaradi ljubezni, s katero si sprejel izgubljenega sina; zaradi dobrote, ki si jo izkazal Samarijanki; zaradi ljubeznivosti, s katero si ganil Zaheja, ki se je zaradi tebe hotel odpovedati svetnemu bogastvu; zaradi tvojega usmiljenja s prešuštnico; zaradi ljubezni, s katero si odpustil Magdaleni, ker je veliko ljubila; zaradi pogleda, ki je ganil Petra, da se je skesano zjokal; zaradi milostnih besed, s katerimi si hudodelcu, ki je zraven tebe visel na križu, povedal, da bo sprejet v sveti raj.«<sup>14</sup>

Jesusove učence tretjega tisočletja je na duhovnih vajah v duhovniškem letu 2009 v Arsu k skrivnosti Božjega usmiljenja ob nestrohnjeni relikviji srca velikega delivca usmiljenja in zavetnika župnikov sv. Janeza M. Vianneya nagovarjal dunajski kardinal Christoph Schönborn in zakrament svete spovedi poimenoval »sodišče usmiljenja«. Iz Dnevnika sv. Favstine Kowalske je prebral: »Nujno potrebni pogoji za vsako dobro spoved so iskrenost, ponižnost, pokorščina. Prvič: popolna iskrenost in odprtost. Tudi najsvetejši in najmodrejši spovednik ne more na silo v dušo vlti tega, kar želi, če kdo ni iskren in odprt. Neiskren in vase zaprt človek se v duhovnem življenju izpostavlja velikim nevarnostim. Gospod Jezus se takšnemu ne razodeva na višji način, ker ve, da od posebnih milosti ne bo imel nikakršnih koristi. Drugič: ponižnost. Če kdo ni ponižen, mu zakrament spovedi ne koristi kaj dosti. Ošabnost zadržuje človeka v temi. Ne zna se in se ne želi temeljito poglobiti v prepad svoje bede. Pretvarja se in se izmika vsemu tistemu, kar bi ga ozdravilo. Tretjič: pokorščina: Nepokoren kristjan ne bo nič dosegel, čeprav bi ga spovedal sam Gospod Jezus. Tudi najbolj izkušen spovednik takšnemu človeku ne more pomagati. Nepokorna oseba se izpostavlja velikim nevarnostim, ne napreduje v popolnosti in se v duhovnem življenju ne znajde. Bog zelo bogato obdaruje dušo s svojimi milostmi, vendar samo pokorno dušo.«<sup>15</sup> Bodimo pričevalci usmiljenja in prosimo Jezusa, naj oblikuje naše srce, naš razum, naša čustva, naše oči, naša ušesa, naša usta, naše roke in naše noge. Naj nas Jesusovo usmiljenje v celoti oblikuje in prekali, da bi bili njegove žive priče.<sup>16</sup>

Papež Frančišek je 8. decembra 2015 odprl sveto leto usmiljenja. V pogovoru z njim, ki je izšel v knjigi z naslovom »Božje ime je usmiljenje«, med drugim beremo: »Danes smo tako potrebni usmiljenja zato, ker je človeštvo ranjeno. Ljudje nosijo globoke rane. Ne vedo, kako bi jih ozdravili, ali pa mislijo, da jih sploh ni mogoče ozdraviti. Ne gre le za rane, ki so posledica družbene izključenosti, revščine, zasvojenosti tretjega tisočletja. Hudo jih prizadane tudi relativizem: vse se zdi enako, vse se dozdeva isto. To dramo še dodatno otežuje prepričanje, da so naše slabosti neozdravljive, naši grehi pa neodpušljivi. Negotovost našega časa je tudi posledica nevere v možnost rešitve. Usmiljenje je drža Boga, ki nas sprejema, objema, se nam izroča in se sklanja k nam z odpuščanjem.«<sup>17</sup>

Vsi stojimo *pod* sodbo. Nikakor ne nad njo, tako da bi mogli vnaprej vedeti za njen izid. Apostol Pavel, ki se sicer ne zaveda nobene krivde, se zaradi tega še nima za opravičenega: »Moj sodnik je Gospod« (1 Kor 4,4). Isti apostol nas spodbuja k upanju in zaupanju, saj je naš Sodnik in naš Rešenik. Kristus je nosil greh vsakega človeka in zadostil za grehe vseh ljudi. To je verska resnica. Ali smemo biti zato kar brez skrbi za svoje zveličanje? Nikakor ne. Kateri človek pa ve, če je v svojem življenju odgovarjal brezmejni Božji ljubezni, ki se je hotela zanj povsem razdati? Ali ni dolžan, če je iskren, priznati nasprotnega? Ali je iskal sebe in ravnal po svoje ali pa si je prizadeval pustiti Bogu, da deluje v njem s svojo milostjo? Joseph Ratzinger - Benedikt XVI. pravi: »Kristus nikomur ne dodeljuje pogube, on sam je čista rešitev; in kdor stoji pri njem, stoji v prostoru rešitve in zveličanja. Neodrešenost in poguba obstaja tam, kjer je človek ostal daleč stran od Kristusa; nastane torej s tem, da človek ostane pri svojem. Kristusova beseda kot ponudba odrešenja bo nato napravila razvidno, da je izgubljeni sam potegnil mejo in se ločil od rešitve.«<sup>18</sup>

»Moja hči, vsa tvoja beda je zgorela v ognju moje ljubezni kakor bilka, vržena v nepojmljivi žar. S svojo ponižnostjo privlačiš nase in na druge duše celo morje mojega usmiljenja.«<sup>19</sup>

Po krščanskem gledanju človek nikakor ni tisto bitje, o katerem so mnogi sanjali: delček božanstva, ki je padel v svet, ki je nekaj

zlega ali iluzornega; in ta padli delček božanstva mora, če naj najde odrešenje, uiti iz tega sveta, ker v njem nima nobenega dela, in ga more samo prepustiti njegovi nesmiselni usodi, ker se zaveda njegove ničevosti. Kot realno delo dobrega Boga ima svet realno vrednost. Še bolj kakor okolje, je svet tako rekoč snov prihodnjega sveta, materija naše večnosti. Svet ne bo uničen, temveč preoblikovan. Človek se torej ni toliko dolžan osvoboditi časa, ampak ga mora prevzeti. Potovanje človeštva ne bi imelo smisla, človeštvo ne bi potovalo naprej, če ne bi bil v srcu našega sveta navzoč in ga privlačeval kot cilj Večni, ki vtiska v vsakogar izmed nas pečat svojega obličja.<sup>20</sup> Na začetku postnega časa nas Cerkev opominja: »Pomni človek, da si prah in da se v prah povrneš.« Toda tisti dragoceni prah, ki je bil vreden, da ga je napojila kri Božjega Sina Jezusa Kristusa, da smo postali nova zemlja za novega človeka. V križevem potu mariborskega škofa msgr. dr. Jožefa Smeja molimo: »Kdo je ta, tako zaljubljen v ljudi? Da celo nebesa in družbo angelov pusti in se spusti v našo dolino solz? Da pade na obraz v prah? Da poljublja zemljo, ta naš zeleni planet, prašek v primeri z drugimi nebesnimi telesi? Da v neskončni ljubezni poljublja našo grešno zemljo? Da jo ima rad, kakor da je nanjo prilepljen? Kakor da se ne more ločiti od nje? Da ga morajo rablji tako rekoč na silo odtrgati od nje? Kdo je ta, tako zelo zaljubljen v tebe in mene?«<sup>21</sup>

Veliki francoski teolog in koncilski oče drugega vatikanskega cerkvenega zbora Henri de Lubac nas v svoji knjigi *Drama ateističnega humanizma* opominja, kaj se zgodi, če je človek sam sebi merilo za življenje. »Včasih pravijo, da človek brez Boga ne more organizirati zemlje in jo preoblikovati. To ne drži. Pač pa je res, da more človek brez Boga to zgraditev izvesti navsezadnje samo zoper človeka. Humanizem, ki izključuje Boga, postane nečloveški humanizem.«<sup>22</sup>

Prav tako nas veliki teolog Hans Urs von Balthasar uči z apostolom Pavlom (Flp 3,13): Popolnost se nahaja v polnosti prihodnosti. Zato nikoli ne meni, da si prišel do konca; pozabi, kar je za teboj, in se z vsemi močni okleni tistega pred teboj. Čas je kakor glasba; prihaja iz prihodnosti. Takt za taktom se spočenja simfonija in se

čudežno rojeva iz shrambe neizčrpane trajnosti. Prostora pogosto zmanjka: kos kamna ni dovolj velik za načrtovani kip, trg ne more sprejeti velike množice. Ali je časa kdaj premalo? Se je kdaj končal kot prekratka vrvica? Čas je tako dolg kot milost. Prepusti se milosti časa. Nemogoče je prekiniti glasbo, da bi jo zaobjeli in jo shranili: pusti jo teči in zbežati, sicer je ne boš razumel. Ne moreš je zbrati v akordu, da bi jo tako lahko za vekomaj zadržal. Potrpežljivost je prva krepost učenca. A podrediti se moraš še drugi odpovedi: zanos melodije lahko zajameš šele ko se zadnji glas izlije v tišino. Občuduješ lahko skrivnostne gmote, slavoloke in izvrstnost potez; le tisto, kar se je izgubilo v uho, se je rodilo v srcu. Večnost je tako nad časom in je njegova žetev. V nenehnem minevanju rastemo.<sup>23</sup>

Premišljevanje o zavesti Božjega usmiljenja v življenju Cerkve sklenimo z molitvijo sv. Janeza Eudesa in mislimi Jezusovega razodetja sv. Favstini. Cerkev je rojena v največjem obilju Božjega usmiljenja, naj tako tudi sama živi in vrši poslanstvo usmiljene Matere, katere dlan ne bo nikoli stisnjena v pest. »O, Jezus, v čast ljubezni in združen z ljubeznijo, s katero si poljubil, objel in ljubil križ, ki so ti ga ponudili na dan tvojega svetega trpljenja in ki si ga vnaprej gledal pred seboj od trenutka svojega učlovečenja dalje, ljubim in objemam z vsem srcem vse križe, bodisi telesne bodisi duhovne, ki mi jih boš poslal v vsem mojem življenju. Združujem jih s tvojimi in te ponižno prosim, da bi prejel v delež veliko ljubezen, s katero si jih nosil. ... O, Mati Jezusova, poljubi, prosim, zame sveto rano na strani tvojega Sina ter mu s tem svetim poljubom povrni stoterno vso ljubezen, ki bi mu jo moral jaz dajati vse življenje. In namesto, da poljubite rano na strani, jo poljubite na nogah z naslednjo željo: O, Jezus, želim poljubiti tvoje svete noge, združen z vso ljubeznijo, s katero te ljubi tvoja Božja Mati. Darujem ti vso to ljubezen v zadoščenje za grehe, ki sem jih storil proti tej ljubezni.«<sup>24</sup>

»Dajem ti tri načine za izkazovanje usmiljenja bližnjim: prvi – delo; drugi – beseda; tretji – molitev; v teh treh stopnjah je zajeta polnost usmiljenja in je neizpodbitni dokaz ljubezni do mene.«<sup>25</sup>

»Moja hči, ne opuščaj svetega obhajila, razen takrat, ko si prepričana, da si zelo grešila. Sicer pa naj te ne zadržuje noben

dvom pred združitvijo z menoj v moji skrivnosti ljubezni. Tvoji mali prestopki izginejo v moji ljubezni kakor slama vržena v ogenj. Vedi, da me zelo žalostiš, če me ne prejemaš pri svetem obhajilu.«<sup>26</sup>

»Ravnaj kakor berač, ki se ne brani prejeti večje miloščine, a se zanjo tem bolj prisrčno zahvaljuje. In ti, če ti zdaj podarjam večje milosti, se ne izgovarjaj, da jih nisi vredna. To vem, ti pa se veseli in vzemi toliko zakladov iz mojega Srca, kolikor jih moreš prenesti; tedaj si mi bolj všeč. Še nekaj ti povem – te milosti ne jemlji le zase, ampak tudi za bližnje. To je: duše, ki jih srečuješ, opogumljaj v zaupanju v moje brezmejno usmiljenje. Kako zelo ljubim tiste, ki mi popolnoma zaupajo – zanje storim vse!«<sup>27</sup>

### Opombe

<sup>1</sup> Prim. Anton Strle, *Vera Cerkve*, MD, Celje 1997, 447-450.

<sup>2</sup> Bl. Lojze Grozde, *Pesmi in proza*, Družina, Ljubljana 2011, 89.

<sup>3</sup> *Dnevnik s. M. Favstine Kowalske*, Cistercijanska opatija, Stična 2001, § 699.

<sup>4</sup> Prim. Anton Štrukelj, *Zaupanje in pogum*, Družina, Ljubljana 2015, 364-365.

<sup>5</sup> Sv. Janez Pavel II., *Ves sem v Božjih rokah. Osebni zapiski 1962-2003*, Družina, Ljubljana 2015, 164-165.

<sup>6</sup> Prim. Joseph Ratzinger – Benedikt XVI., *Uvod v krščanstvo*, MD Celje, <sup>2</sup>2005, 209-210.

<sup>7</sup> Prim. Laurent-Marie, Pocquet du Haut-Jussé, *Charles Péguy et la modernité*, Artège, Perpignan 2010, 417.

<sup>8</sup> Prim. sv. Janez Krizostom, *Trop occupé pour t'occuper de ta vie?*, Cerf, Pariz 2015, 201-202.

<sup>9</sup> Prim. Tomaž Kempčan, *Hoja za Kristusom*, MD, Celje 2011, § 1, 21, 1-6.

<sup>10</sup> Brian Kolodiejchuk, *Mati Terezija. Pridi, bodi moja luč*, Družina, Novi svet, Ljubljana 2010, 293.

<sup>11</sup> Alberto Espezal, *Le Christ et sa mission*, Parole et Silence, Pariz 2012, 45-46.

<sup>12</sup> Prim. Edith Stein, *Znanost križa*, MD, Celje 2008, 296-297.

<sup>13</sup> Prim. Edith Stein, *La crèche et la croix*, Ad Solem, Pariz 2007, 43-44.

<sup>14</sup> Prim. Bl. John Henry Newman, *Premišljevanja in molitve*, Kartuzija Pleterje, 1989, 51-52.

<sup>15</sup> *Dnevnik ...*, § 113.

<sup>16</sup> Glej tudi Christoph Schönborn, *Duhovnikova sreča*, Marijina kongregacija, Ljubljana 2009, 33-45.

<sup>17</sup> Prim. Frančišek, *Božje ime je usmiljenje*, Družina, Ljubljana 2016, 21. 25.

<sup>18</sup> Prim. Anton Štrukelj, *Klečeča Teologija*, Družina, Ljubljana 2000, 267-268.

<sup>19</sup> Dnevnik ... , § 178.

<sup>20</sup> Janez Ferkolj, *Prenova iz izvira*, CH4, Ljubljana 2016, 191.

<sup>21</sup> Jožef Smej, *Usmiljeni kakor Oče*, Ognjišče, SZ, Maribor 2016, tretja postaja.

<sup>22</sup> Henri de Lubac, *Drama ateističnega humanizma*; nav. v: Anton Strle, *Živo upanje. Velikonočna skrivnost*, Družina, Ljubljana 1990, 296.

<sup>23</sup> Prim. Hans Urs von Balthasar, *Le Coeur du monde*, Saint-Paul, Pariz 1997, 25-26.

<sup>24</sup> Prim. Janez Eudes, *Jezusovo kraljevanje v nas*, Kartuzija Pleterje, 1984, 245-246.

<sup>25</sup> Dnevnik ... , § 742.

<sup>26</sup> Dnevnik ... , § 156.

<sup>27</sup> Dnevnik ... , § 294.